

Mecenatas

NORFA

koncertų
sezonas

Partneriai:

LRT | KLASIKA

LIETUVOS
rytas

lrytas.lt

MOTERIS

V A G A
KNYGŲ TINKLAS

TRINITI 3 JUREX
TALLINN RIGA VILNIUS

Media
traffic
TV VIEŠAJAM TRANSPORTUI

Koncertai
tavo telefone

Bilietus platina

kakava.lt

Kamerinės muzikos koncertas

Scenoje – J. Heifetzo konkurso nugalėtojai

DMYTRO UDOVYCHENKO

(smuikas, Ukraina)

JAVIER COMESAÑA BARRERA

(smuikas, Ispanija)

LUKAS GENIUŠAS

(fortepijonas)

2025 m. vasario 19 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

www.filharmonija.lt

PROGRAMA

I

LEOŠ JANÁČEK (1854–1928)

Sonata smuikui ir fortepijonui, JW, VII/7

Con moto

Ballada

Allegretto

Adagio

YEVHEN STANKOVYCH (g. 1942)

„Verchovinos plokščiakalnyje: triptikas“

Lopšinė

Vestuvės

Improvizacija

MAURICE RAVEL (1875–1937)

Sonata smuikui ir fortepijonui Nr. 2 G-dur, M. 77

Allegretto

Bliuzas. Moderato

Perpetuum mobile. Allegro

Atlieka:

DMYTRO UDOVYCHENKO (smuikas)

LUKAS GENIUŠAS (fortepijonas)

II

MARIO CASTELNUOVO-TEDESCO (1895–1968)

„Vieversys: poema rondo forma“ („The Lark: Poem In The Form Of A Rondò“) smuikui ir fortepijonui, op. 64

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770–1827)

Sonata smuikui ir fortepijonui Nr. 5 F-dur, op. 24

(„Pavasario“)

Allegro

Adagio molto espressivo

Scherzo. Allegro molto – Trio

Rondo. Allegro ma non troppo

LEOPOLD GODOWSKY (1870–1938)

„Senoji Viena“ („Alt Wien“) iš siuited fortepijonui „Triakontameron“ (Jaschos Heifetzo aranžuotė)

MARIO CASTELNUOVO-TEDESCO (1895–1968)

Tango iš pjesių ciklo fortepijonui „Vidutinio sudėtingumo“ („Media difficoltà“), op. 65 (Jaschos Heifetzo aranžuotė)

ARNOLD BAX (1883–1953)

„Mediterranean“, GP 233/257 (Jaschos Heifetzo aranžuotė)

MANUEL DE FALLA (1876–1946)

„Ispaniškas šokis“ („Danse espagnole“) iš operos „Trumpas gyvenimas“ („La vida breve“, Fritzo Kreislerio aranžuotė)

Atlieka:

JAVIER COMESAÑA BARRERA (smuikas)

LUKAS GENIUŠAS (fortepijonas)

Koncerto partneris – Tarptautinių kultūros projektų centras

Vienas iš Vilniuje gimusio legendinio smuikininko Jaschos Heifetzo atminimą ir palikimą įprasminančių įvykių – kas ketverius metus Vilniuje rengiamas Tarptautinis Jaschos Heifetzo smuikininkų konkursas, į Lietuvą pritraukiantis talentingus jaunuosius muzikus iš viso pasaulio.

Šis koncertas – tai trijų jaunų atlikėjų nusilenkimas J. Heifetzui, sutampantis ne tik su šiuo metu vykstančiu VII Tarptautiniu J. Heifetzo smuikininkų konkursu, bet ir su 124-uju smuikininko gimtadieniu, minėtu vasario 2-ąją.

Kruopščiomis interpretacijų paieškomis, švelniu tonu ir techniniu meistriškumu muzikos pasaulį užkariavęs J. Heifetzas, savo pasirodymams ieškodamas mažiau populiarių opusų ar efektingų bisų, atrado, pats aranžavo ir išpopuliarino daug tuomet dar mažai kam žinomos muzikos. Dalį jos į savo programą įtraukė J. Comesaña Barrera. D. Udovychenko atliekamus kūrinius jungia karo leitmotyvas – šis smuikininkas, kaip ir J. Heifetzas Antrojo pasaulinio karo metais, kovoja muzikos ginklu: savo jautriomis interpretacijomis scenoje prikeldamas kompozitorių sielas (taip jo muzikavimą apibūdina vyresni kolegės), įtaigiai pasakoja istoriją apie patriotizmą.

V Tarptautinio J. Heifetzo smuikininkų konkurso 2017-aisiais nugalėtojas ukrainietis **DMYTRO UDOVYCHENKO** pernai pelnė I vietą Karalienės Elžbietos konkurse Briuselyje – viename prestižiškiausių smuikininkų konkursų, kurių laimėtojų sąrašė puikuoja ir garsųjų Davido Oistrakho bei Vladimiro Ashkenazy vardai. Kaip pagrindinis prizas D. Udovychenko buvo ketveriems metams paskolintas vienas iš legendinių Stradivarijaus smuikų, pagamintas 1708-aisiais.

Charkive gimęs D. Udovychenko studijavo Eseno Folkvango menų universitete (*Folkwang Universität der Künste*) Vokietijoje, 2022 m. įstojo į Kronbergo akademiją Vokietijoje, profesoriaus Stephano Picaro klase. Smuikininkas aktyviai koncertuoja su Ukrainos, Vokietijos ir Lietuvos simfoniniais orkestrais, į repertuarą įtraukdamas ukrainiečių kompozitorių kūrinius, meistriškumo kursuose tobulinasi pas Dmitry Sitkovetsky, Sergey Ostrovsky, Natalya Boyarskaya, Olga Parkhomenko ir kitus.

Tarp daugybės prizų įvairiuose tarptautiniuose smuikininkų konkursuose svarbi antroji vieta, publikos ir interneto bendruomenės prizai Tarptautiniame Josepho Joachimo konkurse,

trečioji premija Tarptautiniame Jeano Sibeliaus smuikininkų konkurse, pirmosios vietos Tarptautiniuose Singapūro smuikininkų ir Monrealio muzikos konkursuose. Smuikininką globoja muzikos fondas „Vere“ Ukrainoje, fondai „Villa Musica“ ir „Deutsche Stiftung Musikleben“ Vokietijoje.

Sevilijoje gimęs VI Tarptautinio J. Heifetzo smuikininkų konkurso nugalėtojas **JAVIER COMESAÑA BARRERA** yra Karalienės Sofijos muzikos mokyklos Madride ir Berlyno Hannso Eislerio aukštosios muzikos mokyklos absolventas. Jo karjerai lemtingi buvo 2021-iejį, kai smuikininkas pelnė du svarbius apdovanojimus: I premiją Jaschos Heifetzo konkurse Vilniuje ir Kronbergo akademijos teikiamą „Prinz von Hessen-Preis“ premiją.

Atlikėjas grojo solo su įvairių šalių orkestrais (Barselonos, Sevilijos, Hanoverio, Poznanės, Milano, Lietuvos nacionaliniu ir kt.), diriguojant Pablo Gonzálezui, Ivanui Monighetti, Borjai Quintasui, Modestui Barkauskui ir kt. J. Comesaña Barrera aktyviai dalyvauja ir kamerinės muzikos scenoje – kaip įvairių kamerinių ansamblių narys koncertavo garsiose Madrido salėse: Nacionalinėje muzikos auditorijoje, „Teatro Real“, „Casino“ ir kitur.

XIX a. pabaigoje Justino Amédée Derazey pagamintu instrumentu griežiantis atlikėjas tobulinosi meistriškumo kursuose pas pasaulinio garso virtuozus Mihaelą Martin, Silviją Marcovici, Renaud Capuçoną ir kitus. Iš Jos Didenybės Ispanijos karalienės Sofijos rankų gavo diplomą kaip labiausiai pasižymėjęs 2019 ir 2021 metų studentas, J. Comesaña Barrera taip pat yra tarptautinio Josepha Joachimo smuikininkų konkurso laureatas.

„**LUKAS GENIUŠAS**, regis, žino, kaip viską daryti geriau nei kiti“, – taikliai apie šį atlikėją rašė klasikinės muzikos žurnalas „Diapason“. Tarp savo kartos pianistų įsitvirtinęs kaip vienas įdomiausių ir ryškiausių, L. Geniušas publiką ypač žavi smalsumu ir plačiais muzikiniais interesais – jo repertuaras įvairuoja nuo barokinės iki šiuolaikinės muzikos.

Nuolat giriamas už savo talentą ir brandą, L. Geniušas kviečiamas koncertuoti prestižinėse pasaulio koncertų salėse ir festivaliuose, bendradarbiauti su ryškiausiais šiandienos atlikėjais, jo įrašai pelno prestižinius apdovanojimus, tarp kurių – ir žymusis „Gramophone“, pelnytas už bendrą darbą su sopranu Asmik Grigorian.

Plačiame L. Geniušo repertuare ypatingą vietą užima kamerinė muzika – jis su malonumu atlieka ne tik kanoninį, klasikinį repertuarą, bet ir šiuolaikinių kompozitorių kūrinis, imasi atgavinti retai koncertų salėse skambančius opusus.

Gimęs žymių muzikų šeimoje, L. Geniušas muzikuoti pradėjo būdamas penkerių, vėliau studijavo Maskvos P. Čaikovskio konservatorijoje, savo senelės profesorės Veros Gornostajevos klasėje. Svarbus žingsnis pianisto karjeroje buvo II vietos laimėjimas Tarptautiniame F. Chopino pianistų konkurse 2010-aisiais.

Daugiau informacijos apie atlikėją: www.geniusas.com

Vos prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, į Vengriją įsiveržė Rusijos kariuomenė. Kurį laiką atrodė, kad tai reiškia Austrijos dominavimo regione pabaigą. Šis grėsmingas įvykis tapo kūrybiniu impulsu čekų profesionalios tautinės muzikos puoselėtojui **Leošui Janáčekui** sukurti **Sonatą smuikui ir fortepijonui** (1915). Brandų kompozitoriaus stilių atskleidžiantis kūrinys perteikia karo nuotaikas: dramatišką pirmąją dalį keičia į lopšinę panaši antroji – vienas gražiausių ir lyriškiausių Janáčeko kūrybos fragmentų. Trečiojoje ryškūs čekų, kitų slavų ir vengrų folkloro atgarsiai, paskutinė dvelkia ilgesinga, elegiška nuotaika.

Viena svarbiausių šiuolaikinės ukrainiečių muzikos figūrų **Yevhenas Stankovychius** melomanams labiausiai žinomas kaip operų, baletų, muzikos teatrui ir kino filmams autorius, tačiau jo muzika smuikui – jautri, emocionali, dažnai reflektuojanti karo nuotaikas, – vis dar atrandama. Huculų (Karpatų kalniečių) folkloru paremtame kūrinyje „**Verchovinos plokščiakalnyje: triptikas**“ (1972) kompozitorius vaizduoja buitines huculų gyvenimo scenas. Čia dalyvauja ir antgamtinės būtybės, padedančios žmonėms kasdieniuose ritualuose: *Lopšinė* – pavargusios, neramios, migdančios savo vaiką motinos paveikslas; *Vestuvės* – tai laukinė kaimo šventė, šokiai iki ryto; *Improvizacija* – laisvas, įmantriais ritmais prisodrintas smuiko ir fortepijono pokalbis.

Maurice'as Ravelis apie savo muzikinius eksperimentus mėgo sakyti: „personne n'avait fait ça“ („niekas anksčiau to nedarė“). Priešingai nei daugelis kompozitorių, jis manė, kad smuikas ir fortepijonas – nesuderinami instrumentai, todėl **Sonatoje smuikui ir fortepijonui Nr. 2 G-dur** (1927) šiuos du instrumentus tarsi atskyrė, išlaikydamas abiejų autonomiškumą koncentravosi ne į dialogą, bet į indiferentišką nesuderinamų elementų reakciją į vienas kitą.

Archajiški grynųjų intervalų sąskambiai, džiazio ir bliuzo ritmai, svaiginantis virtuozškumas įtraukia, hipnotizuoja, puikiai iliustruoja M. Ravelio moto „tousjours plus loin“ („vis tolyn“).

Muzikos gитарai ambasadoriaus ir Holivudo filmų melodijų autoriaus **Mario Castelnuovo-Tedesco** „**Vieversys: poema rondo forma**“ smuikui ir fortepijonui (1931) dedikuotas Jaschai Heifetzui – vienam iš atlikėjų, dariusių didelę įtaką visam kompozitoriaus gyvenimui ir karjerai. Ketvirtasis XX a. dešimtmetis Castelnuovo-Tedesco buvo itin sėkmingas – jis tapo ne tik vienu žymiausių tuometinių Italijos kompozitorių, bet ir gėidžiamu pianistu bei akompaniatoriumi, įžvalgiu muzikos kritiku – iki tol, kol fašistinė politika privertė jį ateiti sieti su JAV. Koncerto programoje skambės ir dar viena Castelnuovo-Tedesco kompozicija, sukurta tais pačiais metais: **Tango iš pjesių ciklo fortepijonui „Vidutinio sudėtingumo“** (1931).

Ludwigo van Beethoveno Sonata smuikui ir fortepijonui Nr. 5 F-dur, op. 24 (1801) po kompozitoriaus mirties gavo „Pavasario sonatos“ pavadinimą, taikliai apibūdinantį linksmą, žydėjimu alsuojančių kūrinių nuotaiką. Šis keturių kontrastuojančių dalių ciklas žymi etapą, kai sonatose smuikui ir fortepijonui ryškėjo ne smuiko, kaip solinio instrumento, bet lygiaverčio smuiko ir fortepijono dialogo idėja.

Žasliuose gimęs žydų kilmės kompozitorius ir pianistas **Leopoldas Godowsky** garsėjo išskirtinai virtuoziška fortepijono technika. Juokaujama, kad itin sudėtingas techniškai L. Godowskio kompozicijas galėjo atlikti tik jis pats. Siuita „**Triakontameron**“ (30 nuotakų ir scenų trejiniu metru) fortepijonui (1920), įkvėpta Giovanni Boccaccio knygos „Dekameronas“ – vienas žymiausių jo kūrinių. Kaip ir žymusis ankstyvojo renesanso šedevras, „Triakontameron“ – trumpų, skirtingų žmonių pasakojamų istorijų rinkinys. „Senoji Viena“ (siuitoje žymima Nr. 11) – viena žymiausių siuitos pjesių, kurią, pritaikęs smuikui ir fortepijonui, itin mėgo atlikti Jascha Heifetzas.

Anglų kompozitorius ir poetas **Arnoldas Baxas** kompoziciją „**Mediterranean**“ (1920) dedikavo savo kolegai, taip pat kompozitoriui Gustavui Holstui, su kuriuo jiedu vyko į kelionę po Maljorką. Šios kelionės metu ir gimė Viduržemio regiono valsas – trumpas, charakteringas kūrinyje fortepijonui, atskleidžiantis tembrines ir technines instrumento galimybes. Vėliau pats autorius kūrinių aranžavo simfoniniam orkestrui.

Vienas svarbiausių XX a. ispanų kompozitorių **Manuelis de Falla** savo kūryboje siekė sujungti muziką, poeziją, asketizmą ir aistrą – manė, kad visa tai taikliai perteikia ispanišką dvasią. Jo opera

„**Trumpas gyvenimas**“ (1905/1913) laikyta svarbiu ispanų nacionalinės operos pavyzdžiu, tačiau šiandien statoma retai. Scenoje kaip koncertiniai kūriniai skamba tik jos fragmentai. „Ispanišką šokį“ smuikui ir fortepijonui pritaikė ir išpopuliarino žymus austrų smuikininkas Fritzas Kreisleris. Įdomu, kad, pats būdamas žymiu virtuozu, išgirdęs smuiku griežiant dvylikametį J. Heifetzą, F. Kreisleris savo bičiuliams smuikininkams pasakė: „Visi galime sulaužyti savo smuikus prie jo kojų.“

Redaktorė *Justina Paltanavičiūtė*,
kalbos redaktorė *Rita Markulienė*

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.

**Kviečiame į kitus koncertus
Filharmonijos Didžiojoje salėje!**

**Vasario 23 d., sekmadienį, 16 val.
Kamerinės muzikos koncertas
„Musica humana juvenus“**

Ansamblis MUSICA HUMANA
(meno vadovas ir dirigentas Robertas Beinaris)
Solistai: SIMONAS MIKNIUS (fortepijonas), RUGILĖ LAPKAUSKAITĖ, ANTONINA TARASOVA (smuikai), VARVARA YAGODNITSKAYA, LAURYNAS BEINARIS (obojai), MORTA KACION, AMELIJA LAPINSKAITĖ (klarnetai), MARTA ETXEZARRETA (valtorna), JUSTAS DRAKŠAS (trimitas), KRISTINA BORUSAITĖ, LAURYNAS DOBILAS (trombonai)
Programoje – Johann Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Giuseppe Tartini, Johann Adolph Hasse

**Kovo 1 d., šeštadienį, 19 val.
Orkestro muzikos koncertas
„Muzikiniai tiltai tarp Rytų ir Vakarų“**

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS
(meno vadovas ir dirigentas Sergej Krylov)
Solistai: ÇAĞATAY AKYOL (arfa), DŽERALDAS BIDVA (smuikas)
Dirigentas MURAT CEM ORHAN
Programoje – Ulvi Cemal Erkin, Georg Friedrich Händel, Cemal Reşit Rey, Gustav Holst, Fikret Amirov

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų
visur ir visada:

nationalphilharmonic.tv